

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 Rs 273212 20 Rev
Banjaluka, 24.02.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca D.Š., koga zastupa punomoćnik D.T., advokat iz B.L., protiv tuženog W.o.V.i.g.a.d. B.L., koga zastupa punomoćnik G.J., advokat iz B.L., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 273212 19 Rsž od 12.02.2020. godine, na sjednici održanoj dana 24.02.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 273212 17 Rs od 27.08.2019. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužioca da se poništi Odluka o otkazu ugovora o radu broj ... od 09.08.2017. godine, da se obaveže tuženi da tužioca vrati na radno mjesto koje odgovara njegovom obrazovanju, stručnosti i radnom iskustvu, da mu na ime naknade štete zbog izgubljene zarade na ime neisplaćenih plata za period od septembra 2017. godine do juna 2018. godine, isplati iznose i to:

- za mjesec septembar 2017 godine, iznos od 1.087,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.11.2017. godine do isplate,
- za mjesec oktobar 2017. godine, iznos od 1.087,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.12.2017. godine do isplate,
- za mjesec novembar 2017. godine, iznos od 1.087,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.01.2018. godine do isplate,
- za mjesec decembar 2017. godine, po osnovu razliku plate iznos od 692,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.02.2018. godine do isplate,
- za mjesec januar 2018. godine, po osnovu razliku plate iznos od 677,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.03.2018. godine do isplate,
- za mjesec februar 2018. godine, po osnovu razlike plate iznos od 677,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.04.2018. godine do isplate,
- za mjesec mart 2018. godine, po osnovu razlike plate znos od 677,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.05.2018. godine do isplate,
- za mjesec april 2018. godine, po osnovu razlike plate iznos od 677,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.06.2018. godine do isplate,

-za mjesec maj 2018.godine, po osnovu razlike plate iznos od 677,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.07.2018. godine do isplate,
za mjesec jun 2018. godine, po osnovu razlike plate iznos od 677,32 KM, uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 01.09.2018. godine do isplate,

Odbijen je i tužbeni zahtjev tužioca da se obaveže tuženi da uplati doprinose Fondu ..., na ime obaveznog osiguranja tužioca, i to za period od 01.09.2017. godine do 01.07.2018. godine, u iznosu utvrđenom od strane Fonda ..., sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja, kao i tužbeni zahtjev da se obaveže tuženi da tužiocu isplati na ime naknade nematerijalne štete i to na ime pretrpljenog fizičkog bola iznos od 2.000,00 KM, na ime pretrpljenog duševnog bola zbog umanjenja opšte životne aktivnosti iznos od 5.000,00 KM, te na ime pretrpljenog straha iznos od 3.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

Obavezan je tužilac da nadoknadi tuženom troškove parničnog postupka u iznosu od 3.305,25 KM, u roku od 15 dana od presuđenja, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, a sve pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 273212 19 Rsž od 12.02.2020. godine, žalba tužioca je odbijena i presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 Rs 273212 17 Rs od 27.08.2019. godine, potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 438,75 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitoca da se poništi odluka o prestanku radnog odnosa, da se obaveže tuženi da ga vrati na radno mjesto koje odgovara njegovom obrazovanju, stručnosti i radnom iskustvu, da mu na ime naknade štete zbog izgubljene zarade na ime neisplaćenih plata za period od septembra 2017. godine do juna 2018. godine isplati mjesečne iznose kao u izreci prvostepene presude sa zakonskom zateznom kamatom, da uplati doprinose Fondu ... na ime obaveznog osiguranja tužioca i to za period od 01.09.2017. godine do 01.07.2018. godine, u iznosu utvrđenom od strane Fonda ..., kao i tužbeni zahtjev da mu tuženi isplati na ime naknade nematerijalne štete i to na ime pretrpljenog fizičkog bola iznos od 2.000,00 KM, na ime pretrpljenog duševnog bola zbog umanjenja opšte životne aktivnosti iznos od 5.000,00 KM, te na ime pretrpljenog straha iznos od 3.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do isplate.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je tužilac bio radnik tuženog na radnom mjestu agenta prodaje osiguranja, koji radni odnos je zasnovan na temelju Ugovora o radu na neodređeno vrijeme od 08.03.2017. godine; da je Odlukom o otkazu Ugovora o radu, broj ... od 09.08.2017. godine tužiocu otkazan ugovor o radu

zbog teže povrede radne obaveze; da je tužiocu stavljeno na teret da, protivno odredbama člana 9. tačka 2) alineja 2. Pravilnika o raspolaganju i upotrebi obrazaca stroge evidencije nije blagovremeno, najkasnije u roku od tri dana po izdavanju tj. storniranju obrazaca stroge evidencije, razdužio polise osiguranja koje su zaključene (40 polisa), odnosno aktivirane u elektronskom sistemu poslodavca u periodu od 30.03. do 20.06.2017. godine; da je u pogledu storniranih a nerazduženih polisa (šest polisa) doveo u zabludu službu za naplatu potraživanja, koja je smatrala da su polise aktivne i upućivala obavještenja o dospelosti premije osiguranja licima koja uopšte nisu potpisale predmetne polise, čime je došlo do povrede poslovnog ugleda tuženog; da je protivno odredbi člana 8. tačka 10. Pravilnika ustupio trećim licima obrasce stroge evidencije (osam polisa), a koja lica nisu uopšte u radnom odnosu kod tuženog, čime je počinio težu povredu radne obaveze zloupotreba službenog položaja sa materijalnim ili drugim štetnim posljedicama po poslodavca iz člana 179. stav 2. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 01/16, 16/18, dalje: ZR), u sticaju sa nepoštovanjem radne discipline shodno članu 179. stav 3. tačka 7) ZR; da je donošenju odluke od 09.08.2017. godine prethodilo Obavještenje o postojanju razloga za otkaz ugovora o radu od 21.07.2017. godine, koje obavještenje je tužilac primio dana 26.07.2017. godine, na koje je dao odgovor 05.08.2017. godine.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud nalazi da postoji nepoštovanje radne discipline iz člana 179. stav 3. tačka 7) ZR i da tužilac nije blagovremeno (a najkasnije u roku od tri dana) shodno Pravilniku o raspolaganju i upotrebi obrazaca stroge evidencije, izvršio razduženje polisa osiguranja po brojevima koji su navedeni u odluci o otkazu ugovora o radu od 09.08.2017. godine, čime je nanio štetne posljedice poslodavcu dovođenjem u zabludu službu za naplatu potraživanja, da nije dokazan status V.V., koji je radio pod imenom tužioca, da je tužilac odgovoran za polise koje glase na njegovo ime; da nije dokazao da je u postupku donošenja pobijane odluke došlo do povrede zakona i podzakonskog akta; da su opisane radnje iz odluke tužene pravno kvalifikovane kao teža povreda radne obaveze, te je zaključio da je tužiocu radni odnos kod tuženog prestao na zakonom propisani način što je bio razlog da je tužbene zahtjeve tužioca u cjelosti odbio.

Drugostepeni sud je žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu potvrdio, temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Odluke nižestepениh sudova su pravilne i navodima revizije nisu dovedene u ozbiljnu sumnju.

Prema činjeničnom utvrđenju nižestepениh sudova, protiv tužioca je pokrenut postupak za utvrđivanje postojanja odgovornosti za teže povrede radne obaveze, na temelju izvještaja komisije od 03.07.2017. godine, te je od strane generalnog direktora doneseno obavještenje dana 21.07.2017. godine, u kome je između ostalog navedeno, da je nakon prikupljenih informacija predloženo da se radnik (tužilac) obavijesti da postoje razlozi za otkaz ugovora o radu i da se istom ostavi rok da se izjasni o razlozima što nije blagovremeno, najkasnije u roku od 3 dana po izdavanju odnosno storniranju obrazaca stroge evidencije (polise osiguranja) razdužio polise osiguranja (40 polisa), koje su zaključene odnosno aktivirane u elektronskom sistemu poslodavca za period od 30.03.2017. godine do 20.06.2017. godine, o tome da je u pogledu storniranih a nerazduženih polisa (šest polisa) doveo u zabludu Službu naplate potraživanja koja je, smatrajući da su polise aktivne, upućivala obavještenja o dospelosti premije osiguranja trećim licima koja

uopšte nisu potpisala predmetne polise, čime je poslodavcu prouzrokovana šteta u vidu povrede poslovnog ugleda, te što je trećem licu (V.V.), koje uopšte nije u radnom odnosu kod poslodavca ustupio obrasce stroge evidencije (osam polisa).

Pravilnikom o radu tuženog od 30.05.2016. godine, članom 1. je propisano „da se odredbe člana 44. do 60. Pravilnika, kojima se definiše postupak otkaza ugovora o radu zbog nemogućnosti uspješnog izvršavanja radne obaveze, te disciplinski postupak zbog povrede radne obaveze, neće primjenjivati na radnike i organizacione jedinice sa sjedištem na teritoriji Republike Srpske“, a članom 2. istog Pravilnika je propisano da se na sva prava i obaveze poslodavca i radnika, koji nisu regulisani ovim Pravilnikom primjenjuju odredbe Zakona o radu, važećih kolektivnih ugovora i ugovora o radu.

Neosnovano tužilac prigovara da su izmjene i dopune tog Pravilnika donesene samo za potrebe ovog postupka, jer je taj opšti akt donesen i prije nego što je tužilac počeo raditi kod tuženog, kao i da su diskriminirajuće jer je istim propisano da se odredbe Pravilnika o radu, koje propisuju disciplinsku odgovornost ne primjenjuju na teritoriji Republike Srpske.

Odredbe ZR primjenjuju se na sve radnike koji rade na teritoriji Republike Srpske, kod domaćeg odnosno stranog pravnog ili fizičkog lica, bez obzira na mjesto njegove registracije (član 2. stav 1.). Prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa uređuju se i kolektivnim ugovorom, a pravilnikom o radu i ugovorom o radu samo ako je to ovim zakonom predviđeno (član 1. stav 4. ZR), a kolektivni ugovor i pravilnik o radu ne mogu da sadrže odredbe kojima se radniku daju manja prava ili utvrđuju nepovoljniji uslovi rada od onih predviđenih ovim zakonom (član 9. stav 1.).

Neosnovani su i revizioni navodi da protiv tužioca nije vođen disciplinski postupak, jer je taj postupak proveden po odredbama ZR, kojim je propisano pod kojim uslovima poslodavac može da otkáže ugovor o radu radniku, između ostalog i za povrede radne obaveze predviđene članom 179. stav 2. tačka 3. ZR – povrede radne obaveze zloupotrebom položaja, sa materijalnim ili drugim štetnim posljedicama po poslodavca, te povrede iz stava 3. člana 179. ZR – zbog nepoštovanja radne discipline, propisane aktom poslodavca, odnosno ako je njegovo ponašanje takvo da ne može da nastavi rad kod poslodavca (tačka 7.).

Takođe, tužiocu je omogućeno pravo na odbranu u skladu sa odredbom člana 180. i 181. ZR, jer mu je tuženi prije otkaza ugovora o radu dostavio pismeno obavještenje od 21.07.2017. godine u kome je naveo osnov za davanje otkaza, činjenice i dokaze koji ukazuju na to da su se stekli uslovi za otkaz i rok za davanje odgovora na obavještenje, a tužilac je dao svoj odgovor na obavještenje 05.08.2017. godine, u kome je ukazao na postojanje mobinga prema njemu, da nije upoznat sa opštim aktima poslodavca, da nije prošao adekvatnu obuku vezano za razduženje polisa, te da zbog navedenog trpi njegovo zdravlje.

Tuženi je u toku postupka dokazao da je tužilac i ranije bio zaposlen kod tuženog, u periodu od 01.05.2015. godine do 30.09.2015. godine, te da je prethodno radio u M.o., da se obuka radnika provodi samo za prvi put zaposlene radnike, te da je svakodnevna i kontinuirana obuka provedena od strane zaposlenice A.G., koja je u svom iskazu potvrdila da je tužioca obučavala kada je prvi put zaposlen, te da ga je kontinuirano obučavala tokom cijelog perioda zaposlenja.

Tuženi je dokazao da je tužilac učinio povrede koje su mu stavljene na teret, jer nije u smislu odredbe člana 9. tačka 2) alineja 2. Pravilnika o raspolaganju i upotrebi obrazaca stroge evidencije, razduživao polise, što je potvrdila i svjedok B.J., koja je insistirala da tužilac razduži polise, da on to nije uradio, dok su ostali radnici iste uredno razduživali, da je više puta išla kod tužioca u kancelariju i insistirala na dostavljanju dokumentacije tj. razduženih polisa. Takođe, utvrđeno je da je tužilac protivno odredbi člana 8. tačka 10. Pravilnika trećem licu (V.V.), koje nije u radnom odnosu kod poslodavca, ustupio obrasce stroge evidencije.

Tužilac se obraćao direktoru tužnog dana 23.06.2017. godine vezano za nedostatak odgovarajućih uslova za rad, kancelarijskog namještaja, automobila, telefona, pristup internetu i programu iz kancelarije tužioca, da nije adekvatno obučen, te se obraćao i Upravi ..., koja je kontrolom od 30.06.2017. godine konstatovala da nisu utvrđene nepravilnosti u radu tuženog. Stoga pravilno nižestepeni sudovi nalaze da navedene tvrdnje ne ukazuju na diskriminatorski odnos prema tužiocu, niti da su u vezi sa propustima tužioca oko zaduženja i razduženja polisa osiguranja, te davanja trećim licima da raspoložu polisama osiguranja.

Iz navedenog se ukazuju neosnovanim tvrdnje tužioca da je prema njemu u smislu odredbe člana 19. i 24. ZR izvršen mobing od strane tuženog, čiji rezultat je otkazivanje ugovora o radu, odnosno da je od zasnivanja radnog odnosa pa do donošenja osporene odluke o otkazu ugovora o radu bio diskriminisan s obzirom na uslove rada u smislu odredbom člana 2. i 4. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 59/09 i 66/16, dalje: ZZD), pa su pravilno nižestepeni sudovi odbili tužbeni zahtjev za naknadu nematerijalne štete, budući da tužilac nije učinio vjerovatnim da je diskriminisan (stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na ostale radnike), odnosno da je oboljenje (erozivni gastritis) nastalo zbog rada kod tužene ili da je izazvano nezakonitim prestankom radnog odnosa, dok je tuženi je dokazao da je pri donošenju spornog rješenja o otkazu ugovora o radu primjenio zakonsku normu, pa nije bilo osnova za naknadu štete za posljedice koje je tužilac pretrpio zbog bolesti.

Prema izloženom, ni ostali revizionni navodi tužilaca, kojima se prigovara pravilnosti primjene odredaba parničnog postupka i materijalnog prava, nisu osnovani, slijedom čega je odlučeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otppravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić